

Diftar en zwerfafval

27-11-2020

Roosendaal werkt sinds 2014 met de afvalstoffenheffing diftar waarbij de meeste inwoners van Roosendaal een vast - plus een variabel jaarlijks bedrag betalen. Zie voor details de website van de Gemeente Roosendaal, Afvalstoffenheffing.

Diftar is in de loop der jaren nauwelijks aangepast. Wel is nagedacht over een andere wijze van inzamelen van restafval: "omgekeerd inzamelen". Na enkele pilots bleek aan omgekeerd inzamelen meer nadelen dan voordelen te kleven en is daarom niet ingevoerd. De grote hoeveelheid restafval blijft echter, gezien de hoge verwerkingskosten, een belangrijk punt van zorg. Tot 2 maart 2020 konden de bewoners hun restafvalcontainer om de twee weken door Saver laten ophalen. In een poging de hoeveelheid restafval in te dammen en de afvalscheiding door de inwoners te verbeteren, is de frequentie van ophalen teruggebracht naar één maal per vier weken. Niet zo verwonderlijk blijkt dit minder restafval op te leveren. Een vervelend bijverschijnsel is echter dat het aantal dumpingen van zakken restafval bij de ondergrondse containers en in de verkeerde containers maar ook in de bermen is toegenomen. De verantwoordelijk wethouder denkt echter dat die twee zaken niets met elkaar hebben te maken (BNDeStem 16-9-2020).

Om de dumpingen, de hoeveelheid zwerfafval en de afvalscheiding in positieve zin te beïnvloeden is een campagne gestart: RSD aan de bak. Bovendien is de nieuwe functie van afvalcoach in het leven geroepen met als doel de inwoners van Roosendaal te informeren over een goede afvalscheiding. Dit alles ondersteund door een grote publiciteitscampagne. Met betrekking tot zwerfafval, de nummer één ergernis van de inwoners van Roosendaal, is medio 2020 een Plan van Aanpak Zwerfafval opgesteld.

Het gemeentebestuur en de gemeenteraad kunnen moeilijk worden verweten dat ze geen aandacht besteden aan het complexe probleem van de afvalstoffen. Ongetwijfeld hebben ze zich wel eens afgevraagd: We kunnen misschien de dingen wel goed doen maar doen we ook de goede dingen?

De vrijwilligers van de Werkgroep Schoon Langdonk werken al zes jaar aan het bevorderen van de leefbaarheid in de wijk Langdonk door, soms meerdere keren per week, dumpingen en ander zwerfafval op te ruimen. Het is *symptoombestrijding* en in ons geval 'dweilen met de kraan open'. Daar zijn we ons terdege van bewust. Aan *oorzaakbestrijding* willen we daarom ook aandacht geven. Dit is de belangrijkste reden voor het opstellen van dit stuk. Hierbij ook enkele suggesties voor bijstelling van het huidige afvalbeleid. Meedenken van bewoners van Langdonk dus.

Diftar

Het diftarsysteem wordt door ruim een derde van de Nederlandse gemeenten toegepast. Opmerkelijk is dat vooral gemeenten in het oosten en zuiden van het land dit systeem in een of andere vorm omarmen. Diverse oorzaken spelen hierbij een rol. Zie het CPB-Achtergronddocument "Diftar in Nederland: verschillen tussen oost en west".

Het al of niet invoeren van diftar en het doorvoeren van wijzigingen wordt uiteindelijk beslist door de gemeenteraad. In ons geval met adviserende invloed van het afvalverwerkingsbedrijf Saver.

Door de inwoners extra te laten betalen voor elke keer dat zij restafval inleveren wordt door diftar de weg geopend naar ontwijkend gedrag. Dit wil zeggen er is geld te verdienen door bijvoorbeeld de restafvalbak niet aan de weg te zetten. Bij een grijze afvalbak van 240 liter brengt dit per keer 6,60 euro op. Voor sommige bewoners is dit een bedrag dat zij niet willen uitgeven zolang er alternatieven zijn. Een eenvoudig alternatief is het restafval in een plastic zak te doen en bij de ondergrondse containers te plaatsen. Maar ook gewoon in de struiken gooien of langs de kant van de weg achterlaten zijn geliefkoosde manieren. Wanneer je dit doet op een tijd dat het rustig is op straat en je er voor zorgt dat in de zak geen adres is achtergelaten heb je vrij spel. Een klein percentage van de bewoners zal dit asociale gedrag vertonen maar zij bepalen wel voor een groot deel het gezicht van de wijk. Een zeker zo groot probleem is het afval dat per stuk wordt weggegooid. Dit gebeurt in de wijk Langdonk voornamelijk door drugsgebruikers en dealers, arbeidsmigranten, automobilisten en niet te vergeten de scholieren van de twee middelbare scholen Da Vinci en Gertrudis.

Om het gedrag van die mensen te beïnvloeden hebben folders in meerdere talen, stickers met wijze raadgevingen en waarschuwingen, artikelen in de media, aanstelling van een afvalcoach en een enkele boa slechts beperkte invloed. Hoe zouden we ons bijvoorbeeld gedragen in het verkeer als er wel regels zouden zijn maar de pakkans bij overtreding nul is?

Suggesties (in willekeurige volgorde)

- *Het variabel bedrag van diftar* verwerken in de jaarlijkse vaste afvalheffing. Zo betalen weliswaar de brave burgers mee aan de aso's maar dat is op vele andere maatschappelijke gebieden ook heel normaal. Een alternatief: de ophaalfrequentie van de restafvalcontainer weer terugbrengen naar 1 x per twee weken en het variabele bedrag verlagen.

- *Het ophangen van camera's* bij de hotspots. Het zijn in Langdonk: het parkeerterrein Lindenburg vooral aan de noordzijde, de ondergrondse containers van Lindenburg en het parkeerterrein 't Zand.

- *De boete* bij overtredingen drastisch verhogen tot bijvoorbeeld €500 per keer en verdubbeling bij herhaling. Alle wijkbewoners een flyer sturen waarin dit wordt bekend gemaakt, liefst in beeldtaal

- *De pakkans* verhogen door aanstelling van meer boa's. Via de media maandelijks bekendmaken hoeveel bekeuringen per wijk zijn uitgedeeld, waarvoor en hoe hoog.

- *De buurtpreventieteams* meer ruimte geven zodat zij ook buiten hun territorium kunnen surveilleren. Aansturing en rapportage door de wijkagent.

- *De middelbare scholen* Da Vinci en Gertrudis voorstellen dat zij binnen hun lesprogramma maatschappijleer ook opdrachten geven om te onderzoeken hoe zwerfafval gereduceerd kan worden in Langdonk.

Ondanks de vele toezeggingen van deze scholen de snoeroutes schoon te houden is hiervan niets terecht gekomen. De scholen werken meestal wel mee aan jaarlijkse schoonmaakacties en het schone school project maar dat is toch meer voor de Bühne. Deze acties worden door de leerlingen ervaren als een leuke onderbreking van hun lessen. De beïnvloeding van hun gedrag is niet merkbaar.

- *Nascheiding van restafval* heeft de toekomst. Daarvoor is een (regionale?) fabriek nodig en een langetermijnvisie. Anticipeer hierop en maak er geen politieke kwestie van.

- *Ruimen van zwerfafval* door de gemeente gebeurt pas als de vervuiling tot 25 stuks per vierkante meter is opgelopen (in het centrum geldt een norm van 10 stuks per vierkante meter). Hiernaast is in beeld gebracht hoe een wijk of straat er uit gaat zien met 25 stuks zwerfafval per vierkante meter. Deze achterhaalde norm heeft bijstelling nodig.

- *De app BuitenBeter* is een zeer goed werkend systeem om onvolkomenheden in de wijk te melden. Helaas is deze app nog steeds onvoldoende bekend. Via publicaties de bekendheid vergroten.

- *Het meedenken* van vrijwilligers (schooncoaches) is beperkt tot enkele gezamenlijke bijeenkomsten. Veelal wordt dan uitgelegd hoe er in de gemeente wordt omgegaan met afval en krijgt eenieder de gelegenheid hierop te reageren. Op zich nuttig maar de vrijwilligers die zich bezighouden met zwerfafval hanteren een verschillende aanpak en spreken figuurlijk gezien niet de dezelfde taal doordat de situatie in elke wijk of dorp weer anders is. Hierdoor heeft het uitwisselen van ervaringen niet zoveel zin.

Bovendien is er onduidelijkheid over de doelstelling en over wat er gaat gebeuren met de opmerkingen van de aanwezigen. Ook een goede terugkoppeling is niet vanzelfsprekend. Het kan ook anders en wel via maatwerk. Een gemeentelijke coördinator of verbinder organiseert per wijk of dorp een bijeenkomst van zwerfafvalvrijwilligers aangevuld met de wijkagent en vertegenwoordigers van groeperingen die relevant zijn bij de zwerfafvalproblematiek. Vooraf duidelijk aangeven wat de doelstelling is en wat er gedaan wordt met de opmerkingen en aanbevelingen en wanneer en hoe de terugkoppeling plaatsvindt.

- *Een milieuambtenaar* aanstellen die zich ook bezig houdt met het reilen en zeilen van de zwerfafvalvrijwilligers. Niet als leidinggevende maar wel als vraagbaak en ondersteuner.

- *De winkeliers van Lindenburg* houden zich niet aan de z.g. 25 meterregel. Handhaving toepassen.

Namens de Werkgroep Schoon Langdonk,

Herman van Brussel
Voorzitter